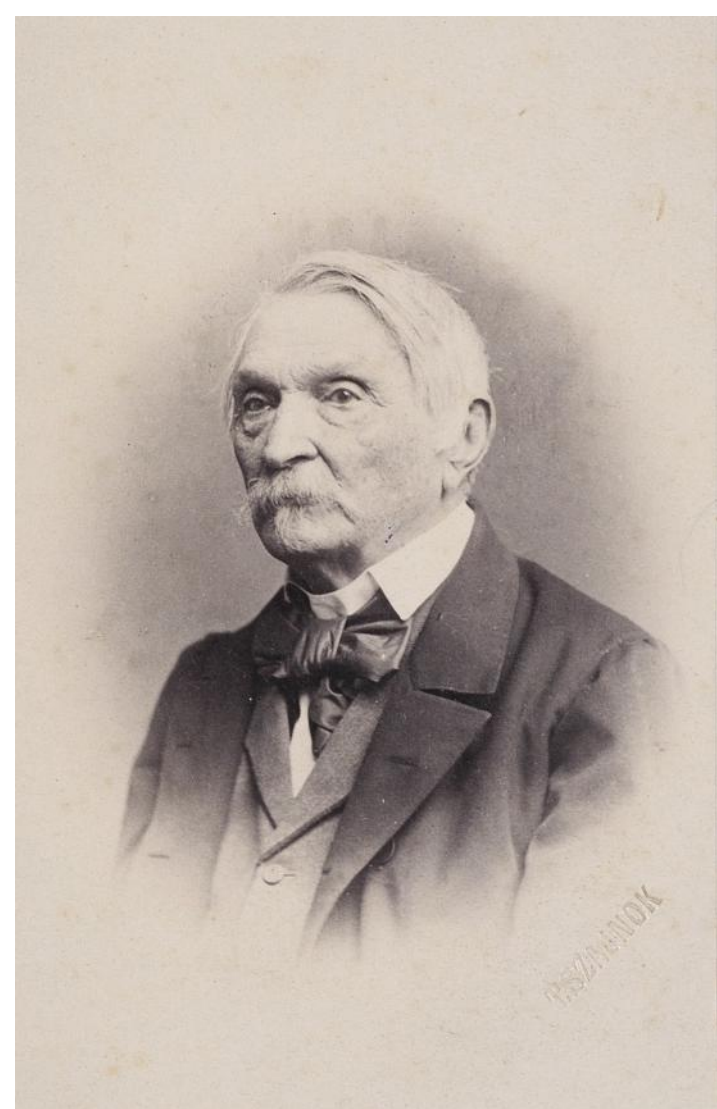

WIOSNA LUDÓW

Na wieść o rewolucji w Wiedniu, 28 marca 1848 r. ustanowiono w **Rzeczpospolitej Krakowskiej** Komitet, który powołał do życia gwardię narodową. Domagano się polonizacji służb cywilnych i gwarancji dla wolności obywatelskich. Ostatecznie Polacy nie uzyskali szczególnych przywilejów, nastąpiła jednak polonizacja administracji

Aleksander Fredro

i szkolnictwa. Ożywiła się również polska prasa, na której rozwój wpływ mieli przybywający z zachodu polscy emigranci. W tym czasie lwowscy liberałowie na czele m.in. z Aleksandrem Fredro, przy poparciu TDP wezwali ziemian do jednoczesnego darowania pańszczyzny, inicjatywę z rąk polskich przejął jednak austriacki gubernator Franz von Stadion, uzyskując od cesarza Austro-Węgier zniesienie pańszczyzny. Demokraci polscy przegrali zatem walkę z rządem o poparcie chłopów.

Rynek krakowski 26 kwietnia 1848 r.,
Zygmunt Wierciak

W **Wielkim Księstwie Poznańskim** Wiosna Ludów rozpoczęła się 20 marca 1848 r.

W Poznaniu powołano Komitet Narodowy, który miał reprezentować interes narodowy Polaków wobec rządu Prus. Skład społeczny Komitetu był demokratyczny, obok ziemian weszli do niego mieszczaństwo i chłop Jan Palacz. 24 marca 1848 r. władze ogłosiły akt o przywróceniu w pełni polskiej administracji, utworzeniu gwardii narodowej i wycofaniu wojska do koszar. Ta pokojowa rewolucja okazała się przejściowo skuteczna z powodu trudnej sytuacji króla w Niemczech i w Prusach. Wspólne cele zdawały się sprzyjać współdziałaniu demokratów niemieckich i Polaków.

Komitet Narodowy Polski, który w tym czasie przekształcił się w Centralny, współpracował ze swoim niemieckim odpowiednikiem. Tymczasem władze w Berlinie grały na zwłokę próbując równocześnie torpedować tworzenie przez Polaków własnego wojska. Głównym inicjatorem polskiej formacji był Ludwik Mierostawski, obwołany naczelnym wodzem. Na początku kwietnia 1848 r. polski oddział liczył

7 tys. żołnierzy. Polacy przygotowywali się do wojny z caratem, nie z Prusami. Jednak wobec pruskiego ataku na 29 kwietnia 1848 r. na obóz w Książu Mierostawski został zmuszony do walki. Na przełomie kwietnia i maja odniósł dwa zwycięstwa w potyczkach pod Miłostawiem i Sokotowem. Ponieważ nie było zbyt wielu chętnych do wojny z Prusami, 9 maja resztki wojsk Mierostawskiego skapitulowały, a zwycięski rząd wycofał się z obietnicy autonomii dla Wielkopolski.

Ludwik Mierostawski

Rewolucja w Europie wstrząsnęła wieloma tronami, mimo podejmowanego hasła oswobodzenia Polski i zaangażowaniu w walki wielu Polaków, na ziemiach polskich niewiele zmieniła.

